

w sprawie wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy wyrażenia opinii dotyczącej spełnienia warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni w ramach postępowania z wniosku Bydgoskiej Szkoły Wyższej w Bydgoszczy o pozwolenie na utworzenie studiów na kierunku finanse i rachunkowość na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym

§ 1

Na podstawie art. 245 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 258 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2021 poz. 478 z późn. zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej:

utrzymuje w mocy negatywną opinię wyrażoną w uchwale Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej nr 265/2021 z dnia 8 kwietnia 2021 r. dotyczącą spełnienia warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni w ramach postępowania z wniosku Bydgoskiej Szkoły Wyższej w Bydgoszczy o pozwolenie na utworzenie studiów na kierunku finanse i rachunkowość na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym.

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, uwzględniając opinię zespołu odwoławczego, uznało, iż wyjaśnienia, dodatkowe informacje i dokumenty uzupełniające przedstawione we wniosku Bydgoskiej Szkoły Wyższej w Bydgoszczy o ponowne rozpatrzenie sprawy wyrażenia opinii dotyczącej spełnienia warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni w ramach postępowania z wniosku o pozwolenie na utworzenie studiów na kierunku finanse i rachunkowość na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym nie uzasadniają zmiany opinii wyrażonej w § 1 Uchwały nr 265/2021 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 8 kwietnia 2021r.

Podstawę wydania negatywnej opinii stanowiły następujące zarzuty:

1. Metody kształcenia nie zapewniają osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się w zakresie umiejętności praktycznych, których opanowanie ma znaczenie kluczowe dla kierunku studiów o profilu praktycznym. Dominują metody dydaktyczne prowadzące głównie do asymilacji wiedzy, a pominięte zostały metody praktyczne, przy stosowaniu których student wykazuje się na zajęciach wykonywaniem czynności praktycznych. Program studiów opiera się o zajęcia prowadzone w formie wykładów, ćwiczeń oraz zajęcia seminaryjne. Zgodnie z sylabusami jedynie trzy zajęcia z proponowanego programu studiów mają jako formę zajęć laboratorium komputerowe. W sylabusach zapisano metody dydaktyczne takie jak: wykład interaktywny, studiowanie literatury, studia przypadków, dyskusja, prezentacje. Jako formę weryfikacji efektów uczenia się zapisano najczęściej egzamin, test lub rozwiązywanie przykładów. Takie sposoby realizacji zajęć, przyjęte formy zajęć nie są właściwe dla profilu praktycznego. Z przedstawionej dokumentacji wynika, że w efekcie nie ma możliwości zrealizowania następujących efektów K_W11, K_W17, K_U02, K_U05, K_U09, K_U11, K_U14, K_U18, K_U28, K_U29, K_K02, K_K_04 dla studiów na kierunku finanse i rachunkowość na poziomie pierwszego stopnia o profilu praktycznym.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia informuje, że w dokumentacji posługiwała się ogólną nazwą formy zajęć, jaką są ćwiczenia. Pod tą nazwą rozumiano „zajęcia praktyczne realizowane w warunkach rzeczywistych”. Uczelnia zadeklarowała wprowadzenie dodatkowych laboratoriów (zajęć komputerowych) oraz wykładów konwersatoryjnych. Rozszerzono zakres wykorzystywanych metod i form kształcenia praktycznego o studia przypadków, projekty, analizowanie przypadków oraz wykorzystywanie metod obliczeniowych. Przedstawiono definicje tych metod i form zajęć. W ocenie Uczelni wprowadzone zmiany umożliwiają osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów uczenia się. Do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy dołączono zmodyfikowane karty przedmiotów uwzględniające wprowadzone zmiany.

Stanowisko Prezydium PKA

Nazewnictwo metod i form dydaktycznych stosowane przez Uczelnię jest niezrozumiałe. Nazwa „zajęcia praktyczne” występująca w sylabusach nie obejmuje laboratoriów czy projektów, które też mają charakter praktyczny (oddzielną pulę godzin wlicza się do zajęć praktycznych, oddzielną do laboratoriów, projektów itd.). Nie wiadomo zatem, jakie kryteria stosuje Uczelnia w przyporządkowywaniu zajęć do grupy zajęć praktycznych kształtujących kompetencje zawodowe studenta.

Deklaracja Uczelni o zwiększeniu udziału laboratoriów wśród metod dydaktycznych nie znajduje odzwierciedlenia w przedłożonej dokumentacji. Na przykład w wykazie zajęć kształtujących praktyczne umiejętności zawodowe jako zajęcia realizowane częściowo w formie laboratorium wskazano *podstawy planowania finansowego*, co nie znajduje potwierdzenia w sylabusie tych zajęć. Ponadto nadal kluczowe zajęcia kierunkowe (np. *rachunkowość finansowa, rachunkowość budżetowa, zasady tworzenia planów kont i inne*) realizowane są bez udziału laboratoriów komputerowych. Wprowadzone zmiany w zakresie metod i form dydaktycznych nie przekładają się na zapewnienie studentom osiągnięcia kluczowych umiejętności zawodowych właściwych dla absolwenta kierunku finanse i rachunkowość, zwłaszcza w zakresie posługiwania się profesjonalnym oprogramowaniem finansowym i księgowym. W kartach zajęć nie ma informacji o wykorzystywanym oprogramowaniu, a zajęcia określane przez Uczelnię jako „praktyczne w warunkach rzeczywistych” mają się odbywać poza Uczelnią, co nie daje gwarancji ich właściwej realizacji. Na przykład:

- zajęcia: *rachunkowość budżetowa, kontrola zarządcza, zakładanie kont pracowniczych* zaplanowano wyłącznie w formie wykładów i ćwiczeń, przy czym w sylabusie zapisano, że praktyczne umiejętności zawodowe mają być zdobywane w Urzędzie Miasta Bydgoszczy i w Urzędzie Miasta w Sadkach oraz w Zakładzie Wodociągów i Usług Komunalnych sp. z o.o. w Białych Błotach.
- zajęcia praktyczne z *rachunkowości finansowej* mają się odbywać w Kancelarii Ekonomiczno-Księgowej ZNAK w Bydgoszczy,
- zajęcia praktyczne w ramach *systemów finansowo-księgowych* mają być prowadzone w Biurze Rachunkowym MERITUM, Kancelarii Ekonomiczno-Księgowej ZNAK w Bydgoszczy, Sekcji Finansowo-Księgowej Wojewódzkiego Szpitala Obserwacyjno-Zakaźnego im. T. Browicza w Bydgoszczy.

Prowadzenie zajęć w wymienionych instytucjach jest nierealistyczne, ponieważ niemożliwe jest ich normalne funkcjonowanie i jednocześnie uczenie studentów wykorzystywania oprogramowania służącego np. do budżetowania jednostki czy zakładania kont pracowniczych, a następnie weryfikowanie efektów uczenia się obejmujących te umiejętności. Ponadto podmioty te są zamknięte w weekendy, czyli niedostępne dla studentów niestacjonarnych.

Aktualny pozostaje zarzut, że nie ma możliwości osiągnięcia następujących efektów: K_W11, K_W17, K_U02, K_U05, K_U09, K_U11, K_U14, K_U18, K_U28, K_U29, K_K02, K_K_04.

Zmiany wprowadzone do programu studiów nie zostały zatwierdzone uchwałą Senatu.

Zarzut pozostaje w mocy.

2. Nie jest spełniony warunek określony w § 3 ust. 5 pkt 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz.U. z 2018 r. poz. 1861 z późn. zm.), ponieważ zajęcia traktowane przez Wnioskodawcę jako zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne nie spełniają warunku określonego w § 6 ww. rozporządzenia, gdyż nie zostało określone, jakie czynności praktyczne będą wykonywane przez studentów, ani nie udowodniono we wniosku, że studenci będą wykonywać te ćwiczenia w warunkach właściwych dla zakresu działalności zawodowej związanej z kierunkiem i deklarowanej przez Wnioskodawcę w sylwetce absolwenta. We wniosku określono, iż łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne wynosi 106/180 ECTS. Z analizy sylabusów oraz harmonogramu realizacji programu studiów wynika, iż zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne przyporządkowano mniej niż 50% łącznej liczby punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów. Weryfikacja wniosku pozwala na konstatację, że zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne zaplanowano w wymiarze 81 ECTS, czyli 45% ich ogólnej liczby. Proponowane w programie studiów formy zajęć zaliczane jako kształtujące umiejętności praktyczne mają w sylabusach opis: ćwiczenia. Jest to forma kształcenia odpowiednia dla profilu ogólnoakademickiego.

Stanowisko Uczelni

Uczelnia poinformowała, że zwiększono wymiar godzin zajęć kształtujących umiejętności praktyczne, wprowadzono aktywizujące metody dydaktyczne oraz zaktualizowano formy kształcenia. Obecnie w ocenie Uczelni zajęcia praktyczne obejmują (bez praktyk zawodowych) 63,8% ECTS.

Stanowisko Prezydium PKA

Łączna liczba ECTS przyporządkowana do zajęć kształtujących praktyczne umiejętności zawodowe ujętych w harmonogramie studiów przekracza 50% ogółu ECTS, co oznacza, że od strony formalnej program studiów spełnia warunek określony w § 3 ust. 5 pkt 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów. Natomiast w związku z treścią zarzutu 1, zwłaszcza z powodu zidentyfikowanych trudności Uczelni w przyporządkowywaniu form zajęć do zajęć praktycznych, nie potwierdzono, że zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne przyporządkowano co najmniej 50% łącznej liczby punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów.

Zarzut pozostaje w mocy.

3. W przypadku 12 zajęć: *podstawy rachunkowości, zasady tworzenia planów kont, kontrola zarządcza, analiza finansowa, budżety zadaniowe, sprawozdawczość budżetowa, systemy finansowo-księgowe, podstawy rachunkowości zarządczej, rachunkowość finansowa, sprawozdawczość finansowa w przedsiębiorstwie, zarządzanie projektami, e-biznes* Wnioskodawca nie wskazał, jaka będzie forma i wymiar zajęć oraz jak będą weryfikowane efekty uczenia się.

Ponadto zastrzeżenia budzi proponowana organizacja zajęć kształtujących umiejętności praktyczne. Planowana grupa studentów w trybie niestacjonarnym (50 osób) nieprawidłowo ma zaplanowanych 5 zajęć kierunkowych oraz specjalnościowych w Referacie Finansów i Budżetu Urzędu Gminy w Sadkach, który to referat w weekendy nie funkcjonuje. Liczba studentów w trybie stacjonarnym jest co prawda mniejsza, ale Referat Finansów i Budżetu Urzędu Gminy w Sadkach odległy jest od Bydgoszczy znacząco, o ponad 40 km.

Stanowisko Uczelni

Uczelnia przedłożyła karty przedmiotów, w których brakowało informacji o formach i wymiarze zajęć oraz metodach weryfikacji efektów uczenia się.

Odnosząc się do zarzutu dotyczącego niewłaściwej organizacji zajęć Uczelnia poinformowała, że zajęcia będą realizowane „bez konieczności przemieszczania się i przejazdu do miejscowości oddalonej o 40 km od uczelni” w: Urzędzie Miasta w Bydgoszczy, Urzędzie Miasta w Osielesku, Starostwie Powiatowym w Bydgoszczy, Biurze Rachunkowym MERITUM, Kancelarii Ekonomiczno – Księgowej ZNAK w Bydgoszczy, Sekcji Finansowo – Księgowej Wojewódzkiego Szpitala Obserwacyjno – Zakaźnego im. T. Browicza w Bydgoszczy, Dziale finansowo – księgowym Komunalnego Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej Spółka z o.o. w Bydgoszczy, Wydziale Finansowo – Ekonomicznym oraz Księgowości Zarządu Dróg Wojewódzkich w Bydgoszczy. Poinformowano, że zajęcia w tych organizacjach będą prowadzone w piątki, co umożliwi udział w nich studentów niestacjonarnych.

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia przedłożyła sylabusy uzupełnione o informacji o formach i wymiarze zajęć oraz metodach weryfikacji efektów uczenia się. Analiza tych sylabusów prowadzi do wniosku, że wskazane w nich metody weryfikacji efektów uczenia się są nieadekwatne do profilu praktycznego i nie pozwalają na ocenę umiejętności. Są to kolokwia i testy sprawdzające wiedzę (np. *kontrola zarządcza, e-biznes*).

Organizacja zajęć w dalszym ciągu jest niewłaściwa. Instytucje wskazane przez Uczelnię jako miejsce realizacji części zajęć to w większości organizacje publiczne, które w piątki w godzinach popołudniowych i wieczornych są zamknięte. Oznacza to, że godziny ich pracy są niedostosowane do potrzeb studentów niestacjonarnych. Ponadto odbywanie zajęć z udziałem znacznej liczby studentów w tych instytucjach mogłoby sparaliżować ich pracę. Umowy przedłożone przez Wnioskodawcę podpisane z wymienionymi podmiotami dotyczą praktyk zawodowych, a nie realizacji innych zajęć ujętych w programie studiów.

Dlatego zarzut pozostaje w mocy.

4. Nie jest spełniony warunek określony w art. 63 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, bowiem liczba punktów ECTS z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i studentów nie osiąga wymaganych 50%. Analiza kart przedmiotów wskazuje na niewielką przewagę godzin pracy własnej studentów, zatem wymiar rzeczywistych zajęć realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczycieli na studiach stacjonarnych nie spełnia warunku ustawowego. Ponadto Wnioskodawca błędnie wskazał we wskaźnikach dotyczących programu studiów, iż łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia wynosi 180. Liczba ta nie uwzględnia pracy własnej studenta biorąc pod uwagę, iż liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów wynosi 180.

Stanowisko Uczelni

Uczelnia przedstawiła uchwałę Senatu BSW nr 1/4/2021 z dnia 27 kwietnia 2021 roku zatwierdzającą nowy harmonogram realizacji programu studiów. Zgodnie z nowym harmonogramem liczba punktów ECTS osiąganych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i studentów wynosi 106,2 ECTS, co stanowi 57,41% ogółu ECTS osiąganych w ramach studiów.

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia wprowadziła zmiany do programu studiów. Zgodnie z nowym harmonogramem liczba punktów ECTS osiąganych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i studentów wynosi 106,2 ECTS, co stanowi 57,41% ogółu ECTS osiąganych w ramach tych studiów.

Zarzut staje się bezprzedmiotowy.

5. Nie jest spełniony warunek określony w art. 73 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, bowiem w proponowanej obsadzie zajęć stwierdzono nieprawidłowości związane z powierzaniem zajęć nauczycielom akademickim i innym osobom, których dorobek naukowy i doświadczenie zawodowe w zakresie tematyki przypisanej zajęciom w sylabusach nie umożliwia prawidłowej realizacji zajęć. Nieprawidłowości dotyczą następujących zajęć: *rynek finansowy, analiza finansowa, badania operacyjne, ekonometria, podstawy bankowości*.

Stanowisko Uczelni

Uczelnia zmieniła obsadę zajęć zakwestionowaną w uchwale nr 265/2021 Prezydium PKA z dnia 8 kwietnia 2021. Przedstawiła dokumentację obrazującą kompetencje zawodowe nauczycieli akademickich, którym planuje się powierzenie zajęć: *rynek finansowy, analiza finansowa, badania operacyjne, ekonometria, podstawy bankowości*.

Stanowisko Prezydium PKA

Aktualnie obsada zajęć: *rynek finansowy, analiza finansowa, badania operacyjne, ekonometria, podstawy bankowości* jest prawidłowa. Nauczyciele akademicy, którym

planuje się powierzenie tych zajęć posiadają dorobek naukowy i/lub doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią powiązane z treściami tych zajęć.

Zarzut staje się bezprzedmiotowy.

6. Brak jest informacji na temat wyposażenia laboratoriów w niezbędne oprogramowanie do prowadzenia studiów na wnioskowanym kierunku. W dokumentacji wymienione zostały nazwy programów komputerowych. Brak natomiast dokumentów potwierdzających posiadanie licencji oprogramowania. Ponadto z opisu zasobów bibliotecznych nie wynika, czy Uczelnia posiada dostateczną liczbę egzemplarzy, aby mogły być wypożyczone przez większą grupę studentów (np. grupę ćwiczeniową lub rocznik realizujący dane zajęcia) – w ewidencji podane są wyłącznie tytuły. Baza biblioteki liczy ok. 10 tys. jednostek bibliotecznych – brak natomiast informacji na temat tego, ile z nich jest powiązanych z kierunkiem.

Stanowisko Uczelni

Uczelnia przedłożyła wykaz posiadanej literatury powiązanej z nowo tworzonym kierunkiem oraz płatnego i bezpłatnego oprogramowania, które posiada lub planuje zakupić na potrzeby nowo tworzonego kierunku studiów. Zadeklarowano wyposażenie 60 stanowisk komputerowych. Złożono pisemną deklarację o zabezpieczeniu środków na dokonanie zakupu niezbędnego oprogramowania w wysokości 175 tysięcy złotych.

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia przedstawiła wykaz 342 publikacji powiązanych tematycznie z kierunkiem finanse i rachunkowość, które znajdują się w jej zasobach bibliotecznych wraz z informacją o liczbie egzemplarzy. W zdecydowanej większości są to książki dostępne w 1 lub 2 egzemplarzach. Znaczna ich część to literatura przestarzała (z lat 90. XX wieku). Analiza losowo wybranych sylabusów wykazała, że w wykazie dostępnej literatury brakuje części publikacji wskazanych jako literatura obowiązkowa dla studentów nowo tworzonego kierunku studiów (np. *kontrola zarządcza, controlling w finansach i rachunkowości, podstawy ubezpieczeń*). Do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy nie dołączono wykazu literatury, którą Uczelnia planuje zakupić oraz deklaracji o zabezpieczeniu na ten cel środków finansowych.

Uczelnia przedłożyła szczegółowy wykaz oprogramowania, które posiada lub planuje zakupić na potrzeby nowo tworzonego kierunku studiów. Jest to oprogramowanie adekwatne do potrzeb dydaktycznych na kierunku finanse i rachunkowość. Zadeklarowano wyposażenie 60 stanowisk komputerowych. Złożono pisemną deklarację o zabezpieczeniu środków na dokonanie zakupu niezbędnego oprogramowania.

Zarzut częściowo pozostaje w mocy.

Biorąc pod uwagę podtrzymanie zarzutów: 1, 2 i 3 oraz częściowe podtrzymanie zarzutu 6 Prezydium PKA stwierdza, że nie zaistniały przesłanki do zmiany opinii negatywnej wydanej w uchwale nr 265/2021 z dnia 8 kwietnia 2021 r.

§ 2

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

Uchwała nr 391/2021
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 20 maja 2021 r.

1. Minister Edukacji i Nauki,
2. Rektor Bydgoskiej Szkoły Wyższej w Bydgoszczy.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Polskiej Komisji Akredytacyjnej
Podpisano podpisem kwalifikowanym w dniu
26.05.2021

Krzysztof Diks